

ERZSÉBETVÁROSI HIRLAP

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Előfizetési árak: Vidékre egy évre 7 korona, helyben 6 korona, egyes szám ára 12 fillér. — Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 5 korona, minden további 100 szó után 3 korona. — Nyilttéri közlemények soronként 50 fillér. —

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: *Lovag Fehrentheil G. H.*

Kiadó laptulajdonos: *Loydl testvérek.*

Hirdetési díj 1 □ c/m 6 fillér. Reclamhírek sora 20. — Hirdetési és nyilttéri díjak mindig előre fizetendőek. Többszöri hirdetésnél kedvezmény. A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratokat nem adunk vissza. Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

Beszámoló a városi tisztújítás alkalmával tartotta: Trajánovits János, polgármester.

Nagyságos Alispán Ur!
Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Ugy magam, mint megválasztott tisztviselő társaim nevében hálás köszönetet mondok a bizalomért, mellyel minket a közgyűlés az egyhangú választással kitüntetni méltóztatott. Ez a bizalom arra kötelez, hogy teljes igyekezettel arra törekedjünk, hogy kötelességeink pontos teljesítése által ezen bizalmat ki is érdemeljük. Midőn ezt ünnepélyesen ígérjük, egyben én külön is hálás köszönetet mondok a Nagyságos Alispán Urnak csekély személyem és a város iránt mindig tanúsított szives jóindulatáért, de külön köszönetet mondok a Mélyen tisztelt Közgyűlés tagjainak is, hogy ez alkalommal negyedszer tün-
tetnek ki egyhangú választással.

Az ezért érzett hála és a Képviselőtestület iránti nagyrabecsülésem és tiszteletemből kifolyólag röviden jelezni akarom azt az irányt, melyet kötelességeim teljesítésénél követni szándékozok.

Legyen szabad ennél fogva előterjesztenem azon hiteles adatokat, melyek álláspontomat indokolják és igazolják.

Tisztelt közgyűlés!

1894. évi október 22-én, midőn először vettem át a város ügyeinek vezetését, a közgyűlés a város fejlesztése érdekében legelső feladatul a főgimnázium létesítését tűzte elém. Ezen terv megvalósításával járó anyagi áldozatok azért voltak rendkívül súlyosak különösen azon időben, mert a város adminisztrációjának 1894-ben történt átvétele alkalmával 35 %-os pótdát és 20,000 korona hiányt, illetve évi tulkiadást találtam. E súlyos anyagi viszonyok dacára 420,000 korona törzsvagyonát áldozta fel a város a főgimnázium létesítésére. E miatt évi kamatvesztesége 20,000 korona lévén, egy kis városnál akkora jövedelem csökkenés ez, hogy csak a legnagyobb és legaggodalmasabb takarékoság mellett lehetett az akkori 35 %-os pótdát mindjárt a következő legelső évben megszüntetni és azóta több mint egy évtizeden át a város kiadásait pótdát nélkül fedezni. Sokan ezt nem tudva, vagy erre nem emlékezve, csodálkoznak, hogy miért nem áldozott e város tovább is újabb létesítményekre és be nem várva anyagi erősödését, miért nem szavazott

meg minden új idea megvalósítására újabb és újabb pótdátokat, hogy a város gyorsabb tempóban haladhasson. — Az ilyen kívánalmak véleményem szerint két körülménnyel nem számolnak. Nem veszik tekintetbe először azt hogy mikor a közönség a főgimnáziumra összes törzsvagyonát elköltötte s figyelmeztette a törvényhatóság a várost arra, hogy más célok megvalósítására e miatt anyagi ereje nem lesz, akkor kimondta a közgyűlés, hogy ennek dacára a főgimnáziumot létesíteni fogja, más szükségletek és intézmények megvalósításával pedig mindaddig várni fog, míg a város anyagilag megerősödik. Sőt a mennyiben az évi költségvetésekben felesleget tud biztosítani, ezt nem új intézményekre költi el, hanem évenként gyümölcsözés végett pénztárába helyezi, hogy így a törzsvagyonot visszaszerezze. S csak azután fog újabb kiadásokkal járó terveket megvalósítani, ha előbb törzsvagyonra visszapótdatolt s így annak kamatja megint rendelkezésére áll.

De nem veszik tekintetbe az ilyen kívánalmak azt sem, hogy egy ily kicsiny 3,500 lakosú város pótdát alapul szolgáló állami adója oly kevés, hogy e miatt, ha pótdátora támaszkodunk volna és pótdátal akarnánk kormányozni e várost, oly magas százalékot kellett volna kivetni, a mely tulságos nagy teher lett volna a lakosságra. Ezt pedig a nehéz megélhetési viszonyok és nagy drágaság mellett a tanácsnak kerülnie kellett!

Ez volt az oka tehát annak, hogy a lefolyt 15 év alatt a város fejlesztésénél én ehhez az eszközhöz nem nyultam hanem minden törekvésem oda irányult, hogy minden lehető módon emeljük a város jövedelmeit, hogy abból nyerjenek kielégítést a haladással fejlődő igények. —

Igy a zsellértelek megváltása által szerzett 21,000 korona, az erdőgazdaság intenzívebb kihasználása által emelkedő erdőjövedelem, a városi fogyasztási adópótdékok életbeléptetése, a kövezés költségeire a kövezetvám szedés jogának megszerzése, a város régi kölcsöneinek előnyös konvertálása, a letelepülés és ezután fizetendő díjak szabályozása voltak azok az intézkedések, melyeket a Képviselőtestület kérésemre megtenni és ez által a város évi bevételeit emelni tudta.

Ezzel szemben a legszigorubb takarékosággal igyekeztem a kiadások lehető redukálására. Ez okból a tanácsosi, aljegyzői és városgazdai állást megszüntettük, hogy az így nyert megtakarítással némileg pótdatolhassuk a csekélyebb fizetésű tisztviselők javadalmazását. Így már a népesség szaporodása folytán is folyton növekedő ügyforgalom több munkáját, kevesebb tisztviselői létszámmal látjuk el. Ezen megtakarításon kívül a városi pénztárt terhelő kegydíjak megszüntetése végett a tisztviselői nyugdíj alap megteremtése, ugyancsak a pénztárt terhelő szegényügyi kiadások fedezésére az 1 %-os díj szedés ügyének rendezése voltak azon megtakarítások, melyek az előbb jelzett jövedelem emelkedésekkel együtt lehetővé tették, hogy dacára a törzsvagyon elvesztett év: 20,000 korona kamatjának, mégis sikerült nemcsak a pótdátot elkerülnünk, de megoldhattuk a a közben elodázhatatlanul felmerült kérdéseket is és fedezni tudtuk azoknak kiadásait. Mert több ilyen kérdés nyert megoldást ezen idő alatt és fent jelzett takarékoság dacára sem szünetelt a rendelkezésre álló erő határok között a város fejlesztése.

Igy 100,000 koronát fordítottunk a lakatnyák helyreállítására, keresztülvittük az új tanácsház felépítését, megkezdtük a kövezést, létesítettük az asphalt járdákat, a hiányos és 4 legényből álló rendőrség egy őrmester és 6 rendőr, később 10 rendőr beállításával újra szervezve jett, az egész tanács, pénztári és rendőrségi ügykezelés reformálásával a vagyon kezelés ellenőrzésére számvevőség lett beállítva, külön állatorvosi állást szerveztünk, a hidvámszedés megszüntetésével megváltatott a városi hid, — a már épülő igazságügyi palota céljára az időközben gyűjtött törzsvagyonból megvásároltuk az állam által kívánt házastelket, — és végre mindezen kívül fennakadás nélküli fedezetet nyertek azon dologi kiadások is, melyek az állami iskola és óvoda épületek, valamint a városi jóságokon levő épületek helyreállításával felmerültek. Ezen felsorolt intézkedések és intézményekkel járó kiadások összege sem csekély, mert ezek miatt évi kiadásaink több mint 26,000 koronával emelkedtek.

Nem volt könnyű feladat tehát a törzsvagyon jövedelmének elmaradása s ugyanakkor

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek

„LOYDL TESTVÉREK“

az „Erzsébetvárosi Hírlap“ kiadóhivatalánál. Erzsébetváros, Főér 71. sz. a.

a kiadások tetemes emelkedése mellett a városnak helyreállított pénzügyi egyensúlyát 15 éven át fenntartani pótadó nélkül. A pótadót pedig igyekeztünk kikerülni, mert ez volt a polgárság óhajta és a képviselőtestület többségének többször kifejezett akarata.

A tanács eddigi működéséről való beszámolásul röviden vázolt ezen adatok után, áttérve a jövő feladataira, megállapítható, hogy míg ezelőtt nem ritkán erős ellenzéssel találkoztam, épen a kezdeményezésekre megindított városfejlesztés némely költségeinek megszavazásánál, addig ma már a képviselőtestület egy részének véleménye annyiban megváltozott, hogy a város fejlesztés céljaira hajlandó pótadót is igénybe venni. És itt látom én törekvéseim igazolását abban, hogy most, ha eljutottunk oda, hogy elkerülhetetlenül megoldandó kérdések még pótadó árán is sürgős elintézetést követelnek, megvan a lehetőség azok keresztülvitelére azért, mert fent előadott reformokat megtakarításból és nem pótadóval fedeztük s ezért nincs megbénítva minden további haladás azáltal, hogy mint legtöbb városban, a pótadó százalékot tovább már emelni nem lehet. Egy szóval pótadó nélkül érkeztünk el azon határhoz, mikor az államhatalom, illetve a kormány és törvényhozás végre valahára már belátta, hogy nagy nemzeti és országos érdek a városokkal is törődni és azok háztartásának terhein állami dotációval segíteni.

A polgármesterek egyesülete és a folyó évben tartott Magyar Városok Országos Kongressusa munkájának eredményeképpen ez idő szerint az az elv látszik érvényesülni, hogy a városok ne a pótadójuk arányában részesüljenek az állami támogatásban, mert ez az aránykulcs igazságtalan, évenként változó és ellenőrizhetetlen. Épen ezért állítólag illetékes helyen is azt találják helyes hozzájárulási aránynak, ha minden város olyan mértékben részesül rekompensációként az állami dotációban, mint a mennyi állami funkciót teljesít.

Ha ezt az elvet fogadja el a Ministerium, akkor semmit sem veszítettünk. Ha pedig nem, talán mégis a pótadó százalék lenne majd a segélyezésnél irányadó, akkor még mindig nem lesz késő, hogy a város a jövő években pótadóját emelje, mert hiszen legkönnyebb pótadót kivetni, illetve arra indokot találni.

Nem lett volna tehát helyes ezen bizonytalan speculációért előre magas pótadó kivetése, valamint nem irigylendők azon városok, sem, melyek akár erre számítva, akár reá kényszerítve akkora pótadóval küzdenek, mint a hogy azt a congressus alkalmával egybegyűjtött hiteles adatok igazolják.

E szerint Magyarország 109 rendezett tanácsú városa közül csak 17 van olyan, a melynek vagy nincs egyáltalán, vagy 10%-on alól van a pótadója, ezek között van Erzsébetváros is.

10—30 %-ig emelkedik a pótadó 13 vban,

30—50 %-ig 18 városban

50—70 %-ig 21 városban

70—100 %-ig 26 városban és

100 %-on felül van a pótadó 11 városban. Tehát több mint fele a városoknak 50 %-on felüli pótadót fizet. E mellett míg nálunk az adósságok összege mint eddig úgy ma is 200,000 korona körül forog nem számítva kövezési kölcsönt, mely a vámból önmagát fizeti ki, addig 500,000 koronán felül van adóssága 65 városnak és 37 városnál az adósságok összege meghaladja az egy millió koronát. Míg egyik dunántúli r. t. városnál az adósságok összege 4,700,000 korona, megfelelő magas pótadóval sulyosbitva.

Én azt hiszem, hogy ezen városoknál legtöbbször az az elv érvényesült, hogy lázas gyorsasággal, minél több intézmény azonnal megvalósítandó anélkül, hogy számbavételnek

az illető város anyagi ereje. Ezzel szemben az én szerény véleményem az, hogy pótadóval, tehát a városi polgarok külön megterhelésével csak olyan intézmények létesíthetők, a melyek minden városi lakós érdekében elkerülhetetlenül és halaszthatatlanul szükségesek. Ezek is nem egyszerre mindjárt a legmagasabb százalékkal, hanem fokozatosan és körültekintéssel úgy, hogy egyidejűleg mindig a jövedelmek szaporítására is figyelem fordítassék.

Igy magam részéről is elodázhatatlanul sürgős feladatnak tartom a városi tisztviselők és alkalmazottak fizetés rendezését. Ez körülbelül évenként 10,000 K többlet kiadást jelent, a mi 24% pótadónak felel meg. Ennél a kiadásnál azonban számítok az állami dotációra, mert hiszen épen a tisztviselői fizetések rendezésére lett felvéve a törvényhozás által a városoknak szánt két millió korona.

A vonatkozó ministeri rendelet értelmében, de különben is fontos közegészségügyi érdekből sürgősen létesítendő a közbiztonság, a melynek tervei már ministeri jóváhagyás alatt állnak. Az e miatt folyósítandó kiadással járó kamatvesztességet az által remélem pótolhatni, hogy az új vágóhid megnyitásától kezdve a vágóhídi és szemledíjak megfelelően emeltesenek.

A sétatér létesítésére az a tervem, hogy az új vashíd építése alkalmával az állami ut megfelelőbb irányban áthelyeztessék, mert ez esetben az így felhagyandó mostani állami ut szakaszon a sétatér számbavehető költség nélkül lesz létesíthető.

A kórház felépítéséhez a vonatkozó ministeri rendelet értelmében legalább 90,000 korona szükséges. A városi kórház alap azonban összesen 12,000 korona, a Vöröskereszt alapjával együtt 20,000 korona, mely összeggel kórházépítésre gondolni sem lehet. Azért óhajtanám, a mint már a közgyűlésnek is jelentettem, hogy egyelőre egy járványkórházat létesítsünk, mert erre van sürgősen szükség s ezt a rendelkezésünkre álló anyagi erővel meg is valósíthatjuk.

A felsorolt tervek, valamint az aszfalt járdák tovább építése a városra nagyobb terheket nem rónak. Nehezebb kérdés, a mi egészségügyi szempontból talán a legfontosabb: a vízvezeték és csatornázás létesítésének kérdése. A város fekvése és szerencsétlen esési viszonyai szakértők véleménye szerint nagy akadályt képeznek ezen fontos kérdés megoldásánál. Ugy, hogy indokolt az aggodalom, hogy vajjon a nagy költséggel esetleg létesítendő ezen közművek beválnak-e, s nem fogunk-e úgy járni mint a kísérletképen a Főtéren elkészített földalatti csatornarészlettel, melyet kulturmérnöki lejtőmérézési adatok alapján, államépítészeti hivatalok tervei és ellenőrzése mellett s a ministerium legfelsőbb szakszempontból való felülvizsgálata után készítettünk s még sem váltak be teljesen épen a speciális és kedvezőtlen talaj viszonyok miatt.

Mindazonáltal ezen közművek terveit és költségvetését a városi tanács elkészíttetni óhajtja annyival is inkább, mert ezen munkálatokat a ministerium díjtalanul végezteti s így annak elkészülte után az onnan szerzett vélemények meghallgatásával fogjuk mérlegelni és tárgyalás alá bocsátani ezen nagy költséget igénylő, de a város fejlődése szempontjából legnagyobb horderejű kérdéseket.

A város jövedelmeinek emelése végett megfontolás tárgyává tesszük a helypénzdíjaknak egy pár százalékkal leendő emelését. Ugyanis ezek a tételek 16 évvel ezelőtt lettek megállapítva az árucikkek akkori árai alapján. Ma, mikor az árak annyira emelkedtek, indokolt, hogy a helypénzdíjak is némileg emeltesenek. De csak egy mértékben, hogy ezáltal

az élelmi cikkek ne dráguljanak, mert ezeknek ára ma is tulságosan magas. E bajon azonban csak országos intézkedéssel lehet talán segíteni, a helyi hatóság mindössze csak annyit tehet, hogy legközelebb beterjesztjük a már munkában levő szabályrendeletünket a hetivásároknál az ugynevezett elővásár betiltása, illetve korlátozása tárgyában, mely biztosítja, hogy az élelmicikkeket a fogyasztó közvetlenül a termelőtől szerezheti be s így az árakat az ismét elárúsítók nem drágíthatják.

Közvilágításunk rendezése véleményem szerint csak olyan privát vállalkozó útján lehetséges, aki, miután vizierőnk nincsen, az alkalmazandó géperőt kapcsolatosan más ipari célra is felhasználja. Ezt igazolta a villanyvilágítás létesítése végett több vállalkozó céggel folytatott eddigi tárgyalásaim eredménye. Ugyanis a város lakosságának kevés száma miatt külön csak a villanyvilágítás berendezésére befektetett tőke a megfelelő kamatozást nem biztosítja. Így hát ha a vállalatra nézve rossz ez az üzlet, ilyen kockázatba názi kezeléssel a várost sem lehet belevinni azért, mert kevés a lakosság létszáma. Ezért tovább folytatjuk ez irányban a tárgyalásokat s esetleg foglalkozunk a gázvilágítás kérdéssel is, mert erre talán inkább akad vállalkozó és olcsóbb is. A város anyagi viszonyai miatt pedig ez is döntő szempont. Egyáltalában, például Nagyrőce város 1820 lakójával, Jolsva 2900 lakójával, Hátszeg, Ab-rudbánya, vagy Erzsébetváros az ő 3—4000 lakójával nem léphet fel akkora igényekkel és nem vállalhat akkora kockázatot és terheket, mint pl. Szolnok, Nyiregyháza, vagy Makó 25—40,000 lakóju városok az ő nagyobb vagyonyukkal és nagyobb pótadó alapot biztosító lakosság létszámával.

E szerint ha egyfelől igényeinket anyagi erőnkhez mérjük, másfelől, ha a polgármesterek egyesülete által már kidolgozott új városi törvény, valamint a városokra kötelező városi takarékpénztárak létesítésére tervbe vett törvény megalkotva lesz és végre, ha a városok a kormány által kilátásba helyezett háztartási segélyüket is megkaphatják, akkor hiszem, hogy sikerülni fog fokozatosan a további fejlesztésre irányuló törekvés és remélem, hogy további munkánknak meg lesz az eredménye s meg lesz az a fegőbb jutalma, hogy választóinknak, a közgyűlés tagjainak meglegedését kiérdemelhettük. Én részemről erre törekedve, — mint eddig, úgy ezután is minden kérdésben szeretett városunk érdekét fogom szem előtt tartani s ezen a város javára irányuló becsületes munkámhoz kérve a szives támogatást, ismételten hálás köszönetemet nyilvánítom a Nagyságos Alispán Ur és a Mélyen tisztelt Képviselőtestület eddigi jóakaratarért és ajánlom magamat és tisztviselőtársaimat további szives jóindulatukba.

HIREK.

Uj lelkész. Merza István, az erzsébetvárosi latin szertartású róm. kath. egyházközség újonnan kinevezett lelkésze, f. hó 13-án érkezett városunkba. A vasuti állomáson az egyháztanács küldöttsége fogadta s az esperes lakására kísérte, ahol az új lelkész ideiglenesen megszállt. Szép hivatásának betöltéséhez szerencsét és sikert kívánunk.

A munkásgimnáziumban pénteken volt az idei utolsó előadás. A Vágj völgye címen. Ennek végeztével kiadták a karácsonyi szünidőt, mely január 4-ig tart. A legközelebbi előadás január 4-én este 8 órakor lesz a munkásgimnázium helyiségében „A nőkirály és gyermeke“ címmel.

Hegedü-művészek. Kedden este a Takarékszálló éttermében Boros, vak hegedü-művész, mulattatta a közönséget. Csütörtökön este

pedig egy tehetség nélküli alak állott a helybeli zenekar élére, akit azonban a zeneértő hallgatók azonnal elepleztek és elhessegettek.

Ismertetterjesztő előadás. Az erzsébetvárosi munkásgimnázium f. hó 12-én este 6 órakor a Takarékpénztár-szálló nagy termében színes vetített képekkel illusztrált előadást rendezett. Resofszy Zoltán, áll. főgimn. tanár ismertette felolvasásában Magyarország nevezetesebb fürdőit és látogatottabb nyaralóhelyeit, többnyire személyes tapasztalatai és megfigyelései alapján. A felolvasás három csoportban ölelte fel az ismertett helyeket, előbb a felvidéki fürdőket és a Tatra nyaralóhelyeit, majd a Balaton partján fekvő fürdőket és végre Erdély fürdőit sorolta elő. A tartalmas és megfigyelésekben dus ismertetés mindenesetre alkalmas eszköze volt a felolvasó azon céljának, hogy a magyar közönséggel a hazai fürdőket megkedveltesse. A szép számban megjelent disztíngvált közönség mindvégig feszült érdeklődéssel hallgatta és honorálta a tanulságos és élvezetes felolvasást.

Nyilvános köszönet. A munkásgimnázium vasárnapi előadásán felülfizettek: Trajánovits János 2 K, Fejér Pál és Mészáros József 40—40 fillért. Fogadják az igazgatóság hálás köszönetét.

Szerencsétlenül járt vasuti ór. A múlt héten a Brassó felől közlekedő 507. számú személyvonat elgázolta Medgyes és Nagykecskmező között az egyik órháznál Szakáts Dániel mozgó órát. A szerencsétlen ember elfeledte rendes időben a sorompót elzárni és közvetlen a vonat érkezésekor akarta ezt megtenni. Épen át akart szaladni a másik oldalra, midőn a mozdony elkapta és oly erővel lökte el, hogy szörnyet halt. Özvegyet és három kis gyereket hagyott hátra.

A Gyilkos-tó kihasználása ipari célokra. A csikvármegyei Gyilkos-tóra vízművel kapcsolatos villamosmű létesítését tervezik. Az érdekelt környékbeli községek egymásután jelentik be a létesítésben való részvételi szándékukat. A napokban népes értekezletet tartottak ez ügyben Gyergyószentmiklóson, amelyen résztvettek: a vármegye alispánja, az ottani helybeli polgármester, az érdekelt község és a Ganz-féle villamosági részvénytársaság kiküldöttei.

A biblia esperanto nyelven. Amint a La Verda Standardo legutóbbi számainak egyikében olvassuk, nemzetközi bizottság alakult neves esperantista bibliakutatókból, akik megkezdették a bibliának Esperantóba való átültetését. Már eddig napvilágot is látott néhány töredék. Érdekes, hogy van már katolikus esperanto folyóirat is, az Espera Katholika, amely ő Szentsége a pápa áldásával kezdte el pályafutását. Aki érdeklődik az esperanto iránt és 54 fillérnyi összeget küld a „La Verda Standardo“ nemzetközi esp. lap szerkesztőségébe (Budapest, IX., Üllői-ut 59) postautalványon, vagy bélyegekben, a következőket kapja: 1. Mutatványszámot a „La Verda Standardo“ lapból. 2. Teljes esperanto nyelvtant szótárral. 3. Az esperanto elterjedését, szerkezetét, célját és elveit bőven magyarázó füzetet. 4. Az Egyetemes Esperanto könyvtár két különböző számát, amelyek éppen úgy, mint minden más esp. szöveg, a fentemlített nyelvtan és szótár segítségével könnyen lefordíthatók.

Gyermek-estély. A medgyesi szerzetes tanítók a róm.-kath. iskola növendékeivel f. hó 26-án a kath. iskola helyiségében gyermek-estélyt rendeznek. A cél kettős: egyik a gyermekek szellemi művelése, művészi érzékük fejlesztése, a másik pedig a szegény gyermekek megsegélyezése. Mindkettő nemes és jótékony cél s míg az utóbbi szinte megköveteli a t. közönség támogatását, addig az első megérdemli az érdeklődést.

Sertéshus szállítási engedély. A földmivelésügyi miniszter megengedte a Glätzer, Zikéli és Társai szentágotai szalámi gyár cégnek, hogy szalámi gyártásra szolgáló sertéshust Szeben, Fogaras, Kis-Küküllő és Alsófehér vármegyék területéről szalonna fej és csülök nélkül szállíthassanak szentágotai szalámi gyárukba, az egészségügyi feltételek betartása mellett.

Jogi vizsgákra való készülési megkönnyítése. Érdekes és célszerű intézményt honosított meg a Kolozsvárt, Malom-u. 14. sz. alatt működő jogi szeminárium, T. i. azon jogszigorlók érdekében, akik szigorlatuk letétele előtt Kolozváron csak rövid ideig tartózkodhatnak olyan, rendszert honosított meg, mely lehetővé teszi azt, hogy a vidékiek otthon elkészülhessenek, esetleg irodai, vagy más teendőik végzése mellett. T. i. az anyag essenciáját magukba foglaló jegyzeteken kívül oly jegyzeteket is készített, amelyek teljes rendszerességgel az egész anyagot olyként foglalják magukban, hogy a tankönyveket helyettesítik, az összes szigorlati kérdéseket felölelik és a magyarázást nélkülözhetővé teszik. E jegyzeteket a vidékieknek kölcsönözni és azok abból otthon elkészülve u. n. recapituláló kurzuson vesznek részt Kolozsvárt 1—2 héttel. Továbbá naponta próbaszigorlatokat tart, melyeken az intézeten kívül készültek is díjmentesen részt vehetnek. „Tájékoztató a jogi szemináriumról“ című könyvet a szeminárium vezetősége ingyen megküldi. (Cím: Jogi Szeminárium Malom-utca 14. sz. I. emelet.) 2—15.

A segéd vagyoni viszonyai. Arra a kérdésre, hogy köteles-e a szolgálattelőtt vagyoni viszonyait feltárni, egy konkrét esetben a budapesti kir. ítélőtábla kimondotta, hogy helyes a felebvezési bíróságnak az az álláspontja, hogy az alkalmazott a szolgálattelőtt vagyoni viszonyait feltárni nem köteles. Az a körülmény tehát, hogy felperes az alkalmaztatására vonatkozó megállapodásakor azt, hogy adósságai vannak, alperessel nem közölte, ez a felmondás nélkül való elbocsátás jogos indokául nem szolgálhat.

A világ legnagyobb gyümölcsösei. Jamaikában egy amerikai társulatnak 18 ezer hektár kiterjedésű gyümölcsstermő uradalma van. 1898-ban a többi között 3 millió banánt, öt millió kókuszdiót arattak ott. A társulatnak 12 gőzöse van, a melyek hetenkint indulnak Jamaika kikötőjéből, hogy a gyümölcsöt Európa és Amerika kikötőbe szállítsák. Nagy gyümölcsöse van még az Olden-féle cégnek Nussovarrinban. Ennek kiterjedése 1000 hektár és 2000 körte, 2500 alma és 61.000 őszibarackfa van rajta. Barbara gyümölcsösében Kaliforniában hasonló terjedelemben 10.000 mandula, 12.000 dió és 15.000 olajfa van.

Szám: 743/1909.

1—1

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy a város határában folyó év november hó 18-án felfogott 1 drb. 7 éves tehény (Mező hegyesi faj) hosszú felálló szarvu két lapoczkáján alig látható kék irónnal irt N. J. betű jeggyel ellátott 80 koronára becsült gazdátlan jószág **1910. január hó 9. délelőtt 10 órakor** a város piacán tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzért esetleg becsáron alol is el fog adatni. Erzsébetváros, 1909. december 18.

Jakabffy Albert,
rendőrkapitány.

Szám: 11221/1909, urb.

Hirdetmény.

Szászegerbegy község részleges határtagosítási ügyében a megtakarított tagosítási költségek maradványának hóváförditása

végett a kir. törvényszék tárgyalási határidőül **1909. évi december hó 30-ik** (harmincadik) **napjának d. e. 8 óráját** Szászegerbegy községbe a község házához kitüzi.

Erre az összes érdekelteket azzal a figyelmeztetéssel idézi meg, hogy távolmaradásukkal a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogják, merta meg nem jelentekugy tekintetnek mintha a megjelentek nyilatkozatához hozzájárultak volna.

Erzsébetváros 1909. évi november hó 27-én.

A Kir. tszék. mint urb. bíróság.

Kovácsy Albert
elnök.

Szentpétery János
jegyző.

610/1900. végrh. szám.

1—1

Árverési hirdetmény.

Alurirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy az erzsébetvárosi kir. járásbíróságnak 1909. évi V. 367. 368 és 369 számú végzése következtében dr. Kootz Károly ügyvéd által képviselt Szövetkezetibank és társa javára 1000 K 1400 és 2118 K 61 fill. s jár, erejéig 1909. évi október hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1324 kor. 60 fillerre becsült következő, ingóságok, u. m.: 45 ezer drb, téglá, egy faház, deszkák, szarufák oltott mész stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az erzsébetvárosi kir. járásbíróság 1909-ik évi V. 367. 368 és 369 számú végzése folytán 1000 K 1400 és 2118 K 61 fill. tökekövetelés, ezeknek esedékesége 6°/_o kamatai és eddig összesen 262 K 80 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Létz Ferenc téglá telepén és a szövetkezettbanktól ki bérelt kertbe Erzsébetvároson leendő megtartására **1910. évi január hó 4-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták es azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Erzsébetváros, 1909. évi december hó 16-án.

Csutak János,
kir. bir. végrehajtó.

Szám: 11643/1909. urb.

1—1

Hirdetmény.

Dicsőszentmárton község részleges határtagosítási ügyében az előmunkálatok megkezdése u. m. képviselő rendezése, mérnök választása és költségelőirányzat elkészítése végett határnapul **1909. évi december hó 28-ik napjának d. e. 8 óráját** Dicsőszentmárton községbe a község házához kitüzi, e határnapra összes érdekelteket hirdetményileg azzal a figyelmeztetéssel idézem meg, hogy a felek meg nem jelenése nem fogja megakadályozni a tárgyalás megtartását.

A jogosított földmérőket felhívom, hogy közölők azok a kik ebben az ügyben a működő földmérői teendőket elvállalni szándékoznak a szerződési pontozatok előterjesztése mellett ajánlataikat hozzám vagy az érdekelt felekhez küdjék be.

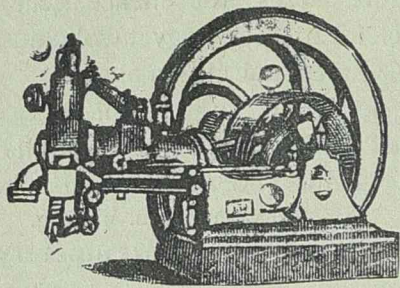
Erzsébetváros 1909. évi december hó 5-én.

A kir. törvényszék mint urbéri bíróság.

Madaras Gábor eljáró kir. tszéki bíró helyett:
Török Árpád
kir. tszéki bíró.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társaság
Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

92 8—20

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányu
Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-
motorokat és lokomobilokat
:: valamint **Szivógázmotorokat** ::

MEGLEPŐ UJDONSÁG!

EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. :: Telefon 12—91.

Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek.

Butor raktár!
DSOKEBIN KRISTÓF

asztalos és esztorgályos, Nemes-utca 77. sz.

A nagyérdemű közönséget, értesíteni
óhajtom, miként helyben berendezett

raktáromban

izléses és olcsó hálósobák, ebédlők, uri-
és szalon berendezések, fényezett, matt-
és festett butorok nagy választékban,
ugyszintén **vasbutorok** is kaphatók.

A legszolidabb kivitelben előnyös szabót
árak mellett, **készpénz és havi részletre is.**

Teljes lakás berendezések készítését,
rajz szerint, elvállalok költségvetés díjtalan.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve
maradok kiváló tisztelettel

14—15 89

Dsokebin Kristóf.

Köszén eladás!

vom **SCHEIDT** és **GRAESER** cégnél

az ezelőtti

115 2—3.

„**HERMA**“ telepen.

Csemegealma ugyanott kapható.

TÖRLEY
PEZSGŐ

OBERTH KÁROLY, férfiszabó

Erzsébet-utca 41. szám.

Készít a legkitünőbb szabásu

férfiöltönyöket

és tart dus raktárt finom bel- és
külföldi szövetekben.

== Pontos és szolid kiszolgálás. ==

A T. H. Stern-féle

— jó minőség- és olcsóságukról ismert —

nyakkendő különlegességek

egyedüli helyi raktára. 67 26—53

Névjegyeket

nagy választékban tartunk és
— olcsó áron készítünk. —

LOYDL TESTVÉREK

könyvnyomdája.

Megnyílt a mai napon!
elő és mű virág
üzlet.

Nemes-utca. 77.

Beagidi izzó fény világítást

bevezetni ohajtók forduljanak
Loydl Testvérek cég könyv-
és papírüzletében, hol magát
előjegyeztesse, előjegyzés után
a szives feleket magunk fogjuk
felkeresni.

POLDER J. ÉS TÁRSA,
világítási vállalat. Segesvár.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú portland cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENTGYÁR

BRASSÓBAN.

Erzsébetvároson kapható **DRASER PÁL** urnál.